

میدون و سوفیا

چهارتا مسئول

پوریا عالمی

● سلام سوفیا، چرا چندوقته این پوریا عالمی هر چی می‌نویسه، خنده‌دار نیست و گریه‌داره؟ نکته امیدون دوم، نکته هشتش گروی نُشه؟ :الان هشت کی گروی نُه کی نیست؟ اگه کسی بتونه تا دو بشماره کلاهش رو میندازه بالا، هشت و نه که دیگه خیلی اعیونی و لاکچری محسوب میشه.

-شاید کفگیرش خورده ته دیگ؟ :الان با این قیمت گوشت و برنج و روغن و پیاز، دیگ از رسمیت افتاده. -شاید از اینکه اوضاع جهان این‌طوری شده افسرده است؟ :اوضاع کی این‌طوری نبوده؟ -شاید کشتی‌هاش غرق شده؟ :کشتی که سانچی بود و معلوم نشد چرا غرق شد. -شاید منار رو قبل از اینکه چالش رو بکنه، دزدیده؟ :منار کدومه؟ دکل نفتی رو بدون چاله الان غیب می‌کنند. -شاید از اینکه همه تنهاتهارانت می‌خورند و بیز روشنفکری می‌دهند ناراحته؟ :یعنی اگر بدهند این هم رانت بخوره راحت می‌شه؟ -شاید از اینکه همه از دولت و نهاد و فلان پروژه می‌گیرند شاکیه؟

-پس حسودش میشه و عقده‌ایه. -شاید هم هرچی قصه‌های «میدون و سوفیا» را توی «شرق» می‌نویسد و چاپ می‌شود دچار انقباض عضلانی شده! :ای بابا! طفلک مدیرمسئول و سردبیر «شرق» که هی با طنان این عالمی می‌روند ته چاه و باید جواب پس بدهند. -پس دیگه چی؟ :شاید عاشق‌ماشق شده که غصه‌دار می‌نویسد؟ :نمی‌دونم عشقم، فقط می‌دونم از قدیم می‌گفتند گشنگی نکشیدی‌که عاشقی از سرت بیره! -پس چی شده؟ :چطوره از خود پوریا سؤال کنیم! چی شده؟ چی شده؟

پوریا: هیچی بابا! خوشی زده زیر دلم. کاش کمی زندگی ماها سخت شود تا مثل باقی مردم دنیا ما هم مشکل داشته باشیم. همین. کاش چهارتا مسئول لالایق داشتیم که کمی دردسر داشتیم. چقدر همه‌چیز خوب باشد؟ آخه واقعا آدم خسته می‌شود...

خواسته‌های محلی

ایده‌های نو

زمانی اگر خواستید سفر کنید، چه خارج، چه داخل و اگر خواستید هتل نروید، برای کمک به مردم ساکن آن شهر یا روستا سعی کنید در خانه‌های محلی ساکن شوید یا از مغازه‌ها و رستوران‌های محلی دیدار کنید و ساکن شوید. این‌طوری کمی به وضعیت مردم آن مناطق کمک بیشتری می‌شود. نکته این است که گاهی زیادی گردشگر برای شهرها دردسر دارد تا سود، خانه برای شهروندان عادی پیدا نمی‌شود، نرخ اجاره سر به فلک می‌زند، قیمت همه‌چیز بالا می‌رود، در کنارش آسیب‌های زیست‌محیطی جدی وارد می‌شود، دزدی و سرقت و مشکلات فرهنگی و رفتاری افزایش می‌یابد، ترافیک مردم ساکن را آزار می‌دهد و آلودگی‌ها افزایش می‌یابد. به همین دلیل است که توریست‌ها در برخی از شهرها ناگزیرند برای هر شب حضور ۲۰ یا ۱۰ یورو بپردازند تا مشکلات متعدد از پلاستیک تا زباله و ترافیک قابل‌حل‌تر به نظر برسد. در جهان تجربه شهرهایی مانند دوبی می‌تواند درخور توجه باشد. اکنون هم که حضور گردشگران فشار زیادی به مردم ونیز آورده و پارلمان محلی درصدد تصویب برخی قوانین کنترل‌گر هستند. در ایران وقتی می‌خواهید وارد شهر ایبانه شوید، باید ورودی بپردازید؛ البته اگر آشنایی در شهر نداشته باشید؛ اما جالب مشغولیت افراد این شهر ثروتمند ایران است، بیشتر پیرمردها و پیرزن‌ها مشغول کار و فروش هستند، از سبب‌زمینی تنوری تا صنایع دستی.

شرق روزنامه

www.sharghdaily.ir

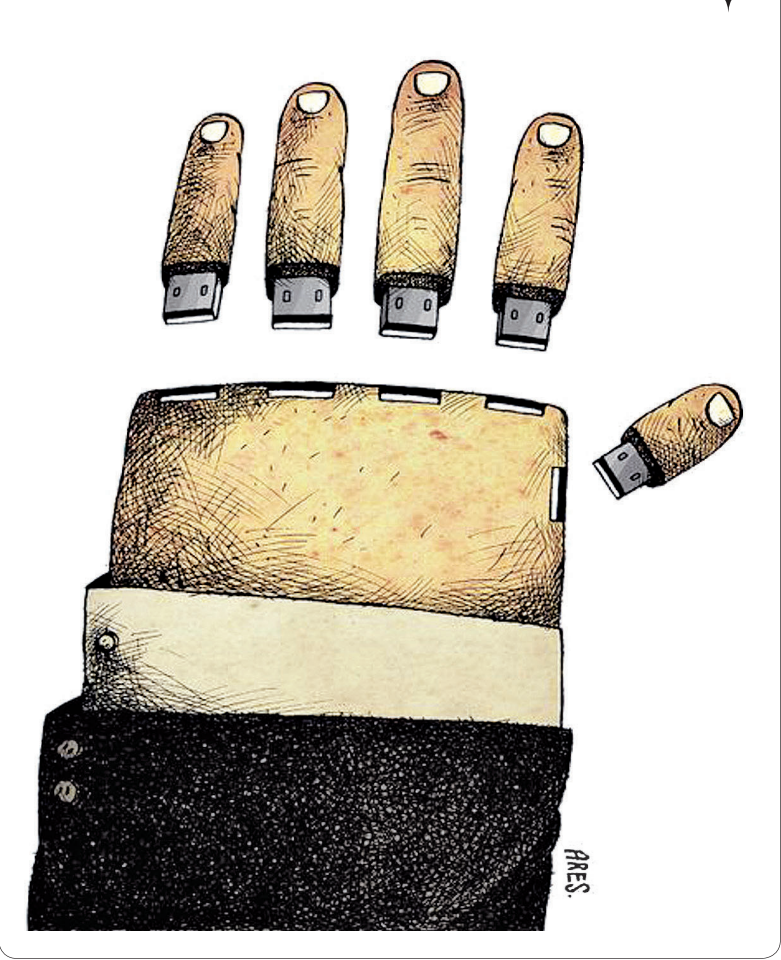
چهارشنبه ۱۱ اردیبهشت ۱۳۹۸ • ۲۵ شعبان ۱۴۴۰ می ۲۰۱۹ • سال شانزدهم • شماره ۳۴۱۶ • ۱۶ صفحه • اذان ظهر تهران ۱۳:۰۱ • اذان مغرب ۲۰:۱۰ • اذان صبح فردا ۴:۳۹ • طلوع آفتاب ۶:۱۲

روزنفرها

کارتون خواب

آرستیدز هرئاندز

آکادمی

چگونه خبری قدیمی در صدر اخبار قرار گرفت؟!

اگر واکنش هم نشان دهد، احتمالا مدت‌ها طول می‌کشد تا واکنش آنها دیده شود، البته تازه اگر دیده شود.

محمدحسین جهان‌پناه

روزنامه‌نگار و مروج علم

داستان انتشار مجدد خبر قدیمی «یاسمین قبلی» تنها مشتی است نمونه خروار. همین حالا که ای متن را می‌خوانید، هزاران خبر تکراری و اشتباهی به‌صورت عامدانه یا غیرعامدانه در حال منتشرشدن در شبکه‌های اجتماعی و حتی رسانه‌های رسمی هستند. ریشه این مشکل به چندین‌وچند عامل عمده‌ای بازمی‌گردد که رسانه‌ها این روزها شدیداً درگیر آنها هستند. از زمان اوج‌گیری استفاده از شبکه‌های مجازی در دنیای رسانه ما شاهد ظهور پارادایمی جدید در چگونگی انتقال اخبار بودیم. کاهش اعتماد عمومی به رسانه‌های رسمی در کنار سرعت و سهولت به‌مراتب بیشتر دسترسی به اخبار در شبکه‌های مجازی، سهم و نقش رسانه‌های حرفه‌ای در انتشار و کنترل جریان اطلاعات در سطح جامعه را تحلیل داده است. این شرایط در عین فراهم‌کردن فضایی برای انتقال آزادانه‌تر اخباری که تا پیش از این به دلیل فیلترهای خبری رسانه‌های دیده نمی‌شدند، فضا را برای انتشار اخبار جعلی (فیک نیوز)، اشتباهی و تکراری بیش از پیش فراهم کرده است.

فقدان فعالیت مؤثر رسانه‌های حرفه‌ای و کاهلی و کم‌تجربگی روزنامه‌نگاران برای مقابله مؤثر و موج‌سازی علیه این اخبار را هم باید به داستان اضافه کرد تا بتوانیم تصویر کاملی را از وضعیت ناگوار این‌روزهای انتشار اخبار شاهد باشیم. همه اینها یعنی بهترین امید این‌روزها برای کنترل در روند، کمک به ارتقای سطح سواد رسانه‌ای در جامعه است؛ سوادی که به مخاطبان کمک می‌کند تا تکنچاوانه اصالت و درستی اخبار مشکوک را با جست‌وجو در منابع مختلف در فضای مجازی بررسی کنند. به‌علاوه خبرنگاران ما هم باید یاد بگیرند که فضای مجازی این روزها عرصه اصلی فعالیت آنهاست؛ جایی که اگرچه برای فعالیت در آن حقوقی دریافت نمی‌کنند، اما این فرصت را پیدا می‌کنند تا صدای خود را به طیف گسترده‌تری از مخاطبان برسانند و اعتماد اک‌گرفته آنها را تا حدودی بازپایند.

علیرضا شجاع‌نوری

یکی از مشکلات عمده ما قضاوت است. منظوم همان قضاوت‌کردن‌های خود ماست، یاد گرفتیم برای قضاوت حرمت قائل نشویم و در حالی‌که اطلاعات کاملی نداریم، قضاوت کنیم. در خیابان به‌محض آنکه صدای بوق خودروبی را می‌شنویم، درباره راننده قضاوت می‌کنیم، درباره یک نفر که بسوق نمی‌زند هم قضاوت می‌کنیم، یک نفر که در کوچه می‌پیچد قضاوت می‌کنیم، تندتر برود قضاوت می‌کنیم و اگر کمی یواش برود نیز قضاوت می‌کنیم. اگر یک نفر گریه کند، قضاوتش می‌کنیم و اگر ببخندد نیز قضاوت می‌شود. وقتی قضاوت می‌کنیم، یعنی به مشاهده‌کردن پایان داده‌ایم؛ دیگر اجازه کشف به خود نمی‌دهیم. این در حالی است که ما به دنیا آمده‌ایم تا کشف کنیم؛ اما با قضاوت‌کردن جلوی این کشف را می‌گیریم.

همین مسئله باعث می‌شود به چنین روزی بینیم؛ اگر سیل بیاید، شروع می‌کنیم به قضاوت‌کردن، اگر زلزله بیاید، شروع می‌کنیم به قضاوت‌کردن. خیلی راحت و بدون آنکه اطلاعات خود را کامل کنیم، قضاوت می‌کنیم. در زمینه‌ای که مربوط به خودمان است، به‌سادگی این کار را انجام بدیم. بدون آنکه فیلمی

پرنده آبی

روز کارگر؛ از تعطیلی تا ...

امسال در آستانه هفته کارگر که سخن از کارگر و حقوق او در شبکه‌های اجتماعی است نمی‌شود حرف از کارگر و حقوق کارگران زد و درباره مسائلی که آنان این روزها درگیرش هستند، سخن نگفت؛ مسائلی چون عدم پرداخت به‌موقع دستمزد یا بی‌کاری یا تعطیلی کارخانه‌ها و البته تغییرات قانون کار به نفع کارفرمایان. اکثر کارگران درگیر مسائل مختلف معیشتی هستند. از سوی دیگر امسال قرار است برای اولین بار تعطیلی روز کارگر را که در قانون اساسی ایران آمده، اجرائی کنند. رئیس فراکسیون کارگری مجلس شورای اسلامی با اشاره به ماده ۶۳ قانون کار گفت: «روز کارگر بر اساس قانون کار، روز تعطیل رسمی برای کارگران محسوب می‌شود و کارفرمایان حق ندارند در این روز کارگران را وادار به کار کنند»، حتی در خبرها آمده که شرکت مخابرات ۱۱ اردیبهشت برای اجرای این قانون تعطیل است.

کارگران که جایگاه ویژه‌ای در انقلاب دارند و همیشه از سوی بالاترین مسئولان مورد تقدیر قرار می‌گیرند، بیشتر مواقع در زمره محروم‌ترین افراد هستند اما اکنون و در این روزها طبق گفته مسئولان حقوق ۱۰۵میلیونی کارگری کفاف ۱۰۰ روز از زندگی یک خانواده سه‌نفره کارگر را می‌دهد و در سال گذشته ۷۵ درصد قدرت خرید جامعه کارگری کاهش یافته است. نکته دیگری که امسال مطرح شد، با وجود افزایش حقوق کارگران آن‌طور که مسئولان می‌گویند تا به حال فقط ۵۰ درصد افزایش دستمزد محقق شده و قرار است بقیه به صورت بن و مواد غذایی به کارگران داده شود اما امسال موضوع مهم دیگر افزایش تحریم‌های بیشتر است و نقشی که هر فرد ایرانی از کارگر تا دانش‌آموز می‌تواند در مقابله با تحریم‌ها ایفا کند. نقشی که به نظر می‌رسد با توجه به محدودیت‌های پیش‌آمده احتیاج به ابتکار عمل و تفکر بیشتری دارد و از منظرهای مختلف باید به این موضوع توجه شود. توجه به محصولات ایرانی برای رونق وضعیت کارگران ایرانی نیز از دیگر پیشنهادهاست به‌خصوص با وجود شعار امسال «رونق تولید» اما درناتان این است که آیا مدیران محترم علاقه‌ای به آن دارند؛ مثلاً چرا باید در پارکینگ ایران‌خودرو تعداد زیادی ماشین خارجی وجود داشته باشد؟ یا بسیاری از افراد شناخته‌شده از کالاهای خارجی استفاده کنند؟ تحریم از منظرهای مختلف قابل ارزیابی است، چه از منظر فشاری که به کارگران آورده می‌شود، چه از این منظر که به دلیل تحریم‌ها برخی شرکت‌های فعال خارجی در ایران با مشکلات زیادی روبه‌رو شده‌اند؛ مثلاً به گفته جلودارزاده دو هزار کارگر ایرانی فعال در شرکت‌های کِره‌ای اکنون به دلیل کمبود مواد اولیه معطل هستند. از طرفی بلومبرگ پیش‌بینی تورم ۵۰درصدی را با تحریم‌ها داشته اما با مرور قیمت‌های دلار و ماشین احتیاج نداریم به این پیش‌بینی‌ها توجهی نداشته باشیم. به همین دلیل سؤال‌های زیادی در رابطه با حقوق کارگران و آرزوهای دست‌نیافتنی‌شان هست؛ مثلاً کارگر ایرانی با حقوق یک‌ونیم میلیون تومان در ماه برای خرید خودروی رنو ساندرو باید ۱۱ سال همه درآمزش را ذخیره کند بدون یک ریال خرج‌کردن. برخی از کارگران شبکه‌های اجتماعی پیشنهاد توجه بیشتر به اطراف را کرده‌اند و اینکه از کنار هم بی‌تفاوت در نشویم یا دیگری نوشته «هزارتا خیریه شرکت می‌کنه، با عکس فقرا اشک می‌ریزه اما دلش نمیداد به کارگر خودش بیشتر از کف حقوق قانون کار بدهد، دلش نمیداد چندتازه‌ای تخفیف به مستاجرش بدهد». در نهایت هم یک عکس و یک کپشن توسط کاربرهای فیک منتشر شد؛ تصویری اسفناک از زندگی میان خفت‌ها به عنوان زندگی زن کارگر در کوره‌پزخانه‌های حاشیه تهران.

روز اول ماه می به عنوان روز کارگر در سراسر جهان تعطیل است. بسیاری از کاربران جهان با اشاره به این موضوع به گرامیداشت این روز جهانی اقدام کرده‌اند در عین حال برخی نکته‌ها مثلاً حقوق پایین کارگران در ساید‌اشکلی نظیر آمازون یا کارگران فعال در صنعت مد با‌آوری شده است اما خبری که بیشتر مورد توجه قرار گرفت، کشته‌شدن ۲۷۰ کارگر درگیر شمارش آرا در اندونزی بر اثر فشار کار.

یادداشت

به جای قضاوت‌کردن، کشف کنیم

کاشی به کاشی مسجد شیخ لطف‌الله به شما «کشف» می‌دهد؛ اما به یک ساختمان امروزی مدرن که می‌روید، به استثنای آتیهایی که از معماری فاخر و فرهیخته برخوردارند، با یک نگاه می‌توانید همه چیز را متوجه شوید؛ چون هیچ چیز برای آنکشف کشف کنید، باقی نمانده است. در جامعه امروز نیز چنین وضعیتی داریم. برای مثال من وقتی سوار فلان مدل ماشین می‌شوم، اطلاعات دیگری به دنبال آن می‌آید و اطلاعات دیگر، به‌این‌ترتیب، ما خود را به یک رشته از کدها تبدیل کرده‌ایم که با این کدها، اطلاعات می‌دهیم و اطلاعات می‌گیریم. همین است که شخصیت ما به تعداد فالونرها یا در اینستاگرام تبدیل می‌شود.

باید تا اندازه‌ای به دل خود اعتماد کنیم و یک‌خرده، لذت کشف‌کردن را بچشم. شروع کنیم به کشف‌کردن. ببینیم مسیری که امروز از خانه تا محل کار طی می‌کنیم، چه چیزهایی برای کشف‌کردن دارد. آیا من به یک شاخه گل که راهش را از وسط آسفالت باز کرده و بیرون آمده است، دقت کرده‌ام؟ آیا آن را دیده‌ام؟ آیا به این همه گریه در کوچه تاکنون نگاه کرده‌ام؟ باید آدم‌هایی را که در خیابان می‌بینیم، کشف کنیم؛ نه اینکه درباره آنها قضاوت کنیم. وقتی این را کشف کنیم که آدمی که در مترو در کنار من است، چگونه رفتار می‌کند یا خود من چگونه رفتار می‌کنم، به‌تدریج لذت‌ها سراغ ما می‌آیند و کم‌کم از قضاوت دست برمی‌داریم و قضاوت را به کسانی می‌سپاریم که شغلشان قضاوت‌کردن است.

کودک

زندگی «با طبیعت» یا «بر طبیعت»

فاطمه قاسم‌زاده

طبیعت مجموعه‌ای از پدیده‌های گوناگون ازجمله حیوانات، گیاهان، کوه‌ها، جنگل‌ها، آب‌وهوا و... است که ویژگی‌ها و قانونمندی‌های خاص خود را دارند. انسان نیز به‌عنوان موجودی خاص و متمایز از سایر موجودات، از سال‌های بسیار دور در طبیعت زندگی کرده است. رویکرد انسان در برابر طبیعت و محیط زیست هم بر ساختار طبیعت و نیز بر چگونگی زیست انسان در طبیعت تأثیرگذار است. اگر انسان طبیعت و قوانین آن را بشناسد و زندگی خود را بر اساس آنها تنظیم کند، از بحران‌ها و آسیب‌های طبیعت رنکار می‌ماند. این رویکرد زندگی «با طبیعت» است و اگر برعکس به آنها توجه نکند و به مداخلات نادرست در ساختار طبیعت و محیط زیست بپردازد، هر یک از پدیده‌های طبیعت می‌تواند روزی به عاملی آسیب‌زا و مخرب تبدیل شود؛ این رویکرد زندگی «بر طبیعت» است. چنین رویکردی متأسفانه سال‌های متمادی است که در کشور ما رواج دارد و به همین علت با بحران‌هایی مانند سیل، زلزله، توفان، ریزگرذ، خشک‌سالی و... روبه‌رو بوده‌ایم که علت اصلی آنها بی‌توجهی به قوانین طبیعت و رعایت‌ نکردن اصول حاکم بر آنها بوده است. سیل بهاری خانمان‌براندازی که در کمال استان‌های بسیاری از شمال تا جنوب و از شرق تا غرب درنوردید، نمونه بارزی از رویکرد زندگی «بر طبیعت» است که در جامعه ما به‌شدت رواج دارد. در بحران اخیر، شدت آسیب‌های ناشی از سیل ویرانگر به‌حدی است که باوجود گذشت بیش از یک ماه از آغاز آن و با توجه به کمک‌های سازمان‌های دولتی و غیردولتی در پاسخ‌گویی به نیازهای آسیب‌دیدگان، متأسفانه به دلایل گوناگون ازجمله شدت و گستردگی حادثه، مدیریت بحران با به‌عبارت بهتر بحران مدیریت، مشکلات پیش از بحران در بسیاری از استان‌ها، تعداد، پراکندگی و دوردستی بسیاری از روستاها و... هنوز نیازهای اساسی مردم برطرف نشده و بسیاری از هم‌وطنان ما در شرایط دشواری زندگی می‌کنند. رویکرد زندگی «بر طبیعت» در کشور ما در سطح اجتماعی و فردی وجود دارد؛ تخریب جنگل‌ها، سدسازی‌های نامناسب، تغییر وضعیت طبیعی رودخانه‌ها، جاده‌سازی‌های نامناسب و... از مظاهر نادیده‌گرفتن اصول حاکم بر محیط زیست و طبیعت در سطح اجتماعی است. ویلاسازی‌های نامناسب، راه‌کردن زباله‌ها در کناره‌های رودخانه‌ها، جنگل‌ها، سواحل دریا، جوی‌های آب شهرها و... از رفتارهای آسیب‌رسان به محیط زیست به‌دست افراد جامعه است. برای کاهش این مشکلات و تحقق رویکرد زندگی «با طبیعت» به آموزش مداوم نیاز داریم. تجربه نشان داده است که آموزش هم در بُعد پیشگیری و هم در زمینه کاهش آسیب‌ها بسیار اثرگذار است؛ آموزشی که از بهترین دوران یادگیری یعنی سال‌های کودکی آغاز شود. چنین آموزشی یکی از اهداف و وظایف بزرگ نظام‌های آموزشی جهان است که متأسفانه در جامعه ما به آن توجه نشده است. محیط زیست و طبیعت مانند بسیاری از موضوعات ضروری برای زندگی در جهان امروز در نظام آموزش‌وپروش ما کمتر مورد توجه قرار گرفته است. حاصل چنین نظام آموزشی رواج رویکرد زندگی «بر طبیعت» و تخریب محیط زیست به‌جای تلاش برای حفظ و بقای آن است. در سطح اجتماعی نیز متأسفانه در بسیاری از موارد، تصمیمات مهمی که باید در ارتباط با محیط زیست و طبیعت گرفته شود، ازسوی کارشناسان زباله‌ها صورت نمی‌گیرد و افراد تصمیم‌گیرنده شناخت، تجربه و آگاهی کافی را در زمینه موضوعات مرتبط با محیط زیست ندارند. نمونه‌های بسیاری از سدسازی‌ها، تخریب جنگل‌ها، جاده‌سازی، پل‌سازی، حفر چاه‌های آب، تخریب قنات‌ها و... در نقاط مختلف کشور وجود دارد که نشان‌دهنده تصمیم‌گیری‌های نادرست با محیط زیست از سوی افراد و گروه‌های غیرکارشناس بوده است. امید است که سیل مخرب اخیر حداقل اهمیت و ضرورت توجه به دو موضوع اساسی را که حاصل رویکرد زندگی «با طبیعت» است، برای مسئولان کشور و مردم آشکار کند:

● تدوین برنامه‌های مناسب برای آموزش حفظ محیط زیست به افراد جامعه، به‌ویژه کودکان

● تصمیم‌گیری در ارتباط با حفظ محیط زیست ازسوی کارشناسان مرتبط.

تغییر

در سراسر این مزارع حرکت می‌کنند، گل‌ها را می‌چینند و به گل‌ها آسیب می‌رسانند. این مسئله در طول دو سال گذشته ظهور کرده و توسط جوانان گسترش می‌یابد. سال قبل فقط در یکی از مزارع ما با عبوربورو ۲۰۰ نفر روبه‌رو شده‌ایم. ما نزدیک جاده‌ها مزرعه داریم و بازدیدکننده‌ها ۹ صبح تا ۱۰ شب مشغول عکس‌گرفتن هستند. هنگامی که لاله‌ها آسیب ببینند، رشد نخواهند کرد». هیئت‌مدیره تولیدکنندگان لاله هلند پیش‌بینی کرده است که روزانه هزاران نفر برای عکاسی به مزارع مراجعه می‌کنند. اعضای این هیئت‌مدیره از اینستاگرام به دلیل گسترش این‌جور عکس‌ها شاکی هستند. از نظر صاحبان مزارع لاله، این روند باید «تغییر» کند.

به تازگی سسی‌ان‌ان گزارشی از مزارع لاله در هلند تهیه کرده، جایی که به گفته تولیدکنندگان «لاله» گویند هرساله در این روزها هزاران نفر متوقف می‌شوند تا عکس‌های سلفی خود با این مزارع را در شبکه‌های اجتماعی به اشتراک بگذارند. آنان در میان گل‌ها می‌روند و عکس‌های خود را در زست‌های مختلف منتشر کنند، اما این آمدن‌ورفتن توریست‌ها و گردشگرها هزاران یورو خسارت وارد می‌کند. در سفر به شهرهای مختلف هلند تکه‌های رنگارنگ زمین را می‌توان مشاهده کرد که بسیار محبوب گردشگران است، اما سبب شده تا آسیب فراوان‌تری نصیب این مزارع شود. درحال‌حاضر